

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ।

ਆਰ.ਐਸ. ਸਰਕਾਰੀਆ ਜੇ.

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਫਰਮ ਰਾਜ ਸਿੰਘ-ਬਲਦੇਵ ਕਿਸ਼ਨ- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 697.

ਅਕਤੂਬਰ 17, 1968

ਕੋਡ ੦⁴ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)- ਆਰਡਰ 16, ਨਿਯਮ 8 ਅਤੇ 9— ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ— ਦਾ ਮੁੱਦਾ— ਕੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ— ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ— ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਬੂਤ— ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ— ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ— ਕੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਾਸਤੀ ਪੀਓਸੇਸ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਰਡਰ 16 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਲਚਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ 'ਲਗਭਗ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਦਾਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੀਟੀਐਫ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਲਈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਪਰਾ 9)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਨਗੀ ਇਕ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਵੇ। ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਭੁੱਲ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਇਨੋ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਪਹਿਲੀ ਭੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 16 ਦਾ ਨਿਯਮ 9 ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੋਨਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸੰਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਖੁਦ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(ਪਰਾ 14)

30 ਮਈ, 1968 ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਮਜਦ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਸੂਹ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਨਾਭਾ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਗਵਾਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਦੇਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਰ.ਐਲ.ਬੀ. ਅਰਗ, ਇੱਕ ਡਿਵੀਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ.ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਿਸਪੋਂਡੈਂਟ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ. - 1968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ 697 ਅਤੇ 698 ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

ਫਰਮ 'ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਲਦੇਵ ਕਿਸ਼ਨ' ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ 14 ਦਸੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਕੇਸ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੇ 5 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਗਵਾਹ, ਜੋ ਉਸ ਦਿਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਅਰਥਾਤ, 15 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਕੇਸ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1968 ਲਈ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਸੋਧੀ ਰਾਮ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਸੋਧੀ ਰਾਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 6 ਮਈ, 1968 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਸੀ। ਉਹ 17 ਮਈ 1968 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਸੋਧੀ ਰਾਮ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 30 ਮਈ 1968 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ (ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਨੀ-ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਭਾਵ, 30 ਮਈ, 1968, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ 697 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

-

Balwant Singh, etc. v. Finn Raj Singh Baldev Kishan (Sarkaria, J.)

“ਦਸੋਂਧੀ ਰਾਮ, ਡੀਡਬਲਯੂ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੀਐਫ ਸੇਵਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸੰਮਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਐਫ ਚੇਰੀ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਸਤੀ ਨੂੰ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਤੋਂ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਾਲੀ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 14 ਜੂਨ, 1968 ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾਸਤੀ, ਭਾਵ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰੇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 16 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ 698 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

“ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਤੋਂ ਫਾਈਲ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਾਸਤੀ ਲੈਣ। ਉਂਜ ਵੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪਰਚੀ ਦਾਤੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਇੱਕ (?) ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 30 ਤਰੀਕ, 1968 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖੰਡਨ ਲਈ ਆਉਣ ਲਈ।

(3) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਭਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਇੱਕ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ 3 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਮਰਾ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਸੀ।

ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਰਾਹੀਂ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੇਬ ਰਾਏਕੁਟ* ਬਨਾਮ *ਅਸ਼ਰੁਮਤੀ ਦੇਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ*, (I); *ਕੱਲਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਮੁਸਰਨਮਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ*,

(2); ਪਾਂਡੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3); ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਰਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (4); ਅਤੇ (ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ), (5)।

(4) ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ ਜੋ ਆਰਡਰ 16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਰੱਸਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚਿਰੰਜੀਲਾਲ (6) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਰਡਰ 16, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨਿਯਮ 1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

"ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਧਿਰਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

(6) ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 1 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਮਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 1-ਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਮਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

n; ਏਆਈਆਰ 1951 ਕੈਲ. 286.

(2) ਏਆਈਆਰ 1922 ਲਾਹ. 63.

(3) ਏਆਈਆਰ 1924 ਨਾਗ 299॥

f4i 1965 PLR ਫੋਟੋ ਨੋਟਸ 11?

(5) 1968 ਦਾ CR 449.

(6) ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਮਬੀ 48.

ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ, ਨੇ ਨਿਯਮ 1-ਬੀ ਜੋੜਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸੰਮਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ. ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ

Balwant Singh, etc. v. Finn Raj Singh Baldev Kishan (Sarkaria, J.)

ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮੱਗਰੀ ਨਿਯਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਨਿਯਮ 8 ਹੈ। ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਰਡਰ V ਦੇ ਨਿਯਮ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ”

(7) ਇਲਾਹਾਬਾਦ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਸਾਮ, ਕਲਕੱਤਾ, ਕੋਰਲ, ਮਦਰਾਸ, ਉੜੀਸਾ, ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਜੋੜ ਕੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ monses. ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਆਰਡਰ 16 ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਸੰਮਨ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ "ਬਰਾਬਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਾਸਤੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਯਮ 8 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ . ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਡਿਫਾਲਟ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਲਈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਡਿਫਾਲਟਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਾਸਤੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ; ਸਿਰਫ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ।

(8) ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚਿਰੰਜੀਲਾਲ, (6) ਵਿਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਧਿਰ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸਰਵਰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਸੀ

ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸਰਵਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸਰਵਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(9) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਸਰਵਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰ

ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਖਰਚਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(10) ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਜੇ . ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ । ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ, ਉਹ ਡੀ! ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਰਾਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

(11) ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ 30 ਮਈ, 1968 ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ 3 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ 8 ਤਾਰੀਖ 9 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਵ, 28 ਮਈ, 1968। ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਹ ਸਮਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨਾਭਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ... ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿਗੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ

Balwant Singh, etc. v. Firm Raj Singh Baldev Kishan (Sarkaria, J.)

ਦਰਅਸਲ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(12) ਨਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਤੈਦੀ ਅਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਵੇ। ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੂਲ ਭੁੱਲ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ *ਰਿਪਿੰਦਰ ਦੇਬ ਰਾਏਕੁਟ* (1) ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਪਹਿਲੀ ਭੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਬੂਤ ਭਾਵੇਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।*

(13) *ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ*, (4) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(14) ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 16 ਦਾ ਨਿਯਮ 9, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, *ਗਵਾਹਾਂ* ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸੰਮਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਕੋਲ ਮੇਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। *ਦੇਖੋ ਸੁੰਦਰਾਨੁਦੀ ਚੀਨ ਲਕਸ਼ਮਯ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸੁਰਿਆਨਾਰਾਇੰਦਾ*, (7)।

(1) ਏਆਈਆਰ 1958 ਏਪੀ 254.

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾਦ ਨੰ. 1, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਵਿਵਾਦ ਨੰ. 2, ਅਟੱਲ ਹੈ।

(15) 1968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ 698 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ਲਿਖਤ ਸੰਮਨ ਕੀਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ।

(16) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ 1968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ 697, ਅਤੇ 698, ਵਿੱਚ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਵੀਜ਼ਨ-ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਨਾਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ।

(7) ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ-ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ (ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ) 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਨਾਭਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ।

ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੇ. ਜੇ.

ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2367.

ਅਕਤੂਬਰ 17, 1968

ਪੰਜਾਬ ਕੈਟਲ ਫੇਅਰਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (1968 ਦਾ VI 1968 ਦੇ XVIII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)—
ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (bb)- 'ਕੈਟਲ ਫੇਅਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ—ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ